Yayım Tarihi : 23.02.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

BAHŞİŞ VE YÜZDE KONUSUNDA SON DURUM NEDİR?

Kanaatimce işverenlerce faturaya dahil edilerek tahsil edilen yüzdelerin gelir yazılması, KDV'ye tabi tutulması ve ücret olarak çalışanlara aktarılması görüşü doğru bir yorum. Ancak işverenlerin kontrolü dışında çalışanlara müşteriler tarafından verilen bahşişler ücret olarak değerlendirilemez. Çünkü vergi kanunlarımızda bahşişlerin vergileneceğine dair açık bir hüküm mevcut değil

Değerli okurlar, "***bahşiş***" veya "***yüzde***" olarak anılan ödemeler öteden beri ilgimi çeker. Çünkü bu ödemeler özellikle servis hizmeti veren garson ve benzeri kişilerin verdikleri hizmetten memnuniyetin bir göstergesidir.

Yurt dışında da yüzde uygulaması çok yaygın, ancak gözlemlediğim kadarıyla ülkemizdeki kadar yüksek bahşişler verilmiyor. Çoğu yerde hesapta yer almasa da kredi kartıyla tutar veya yüzde ifade edilerek bahşiş verildiğini gözlemliyorum.

Yunanistan'ı bu açıdan son yıllarda çok bozduğumuzu düşünüyorum.

Türklerin ilginç bir yönü daha var, hesaba yüzde 10 -15 gibi yüzde eklendiği durumlarda bile ekstra bahşiş verebiliyorlar. Bu dikkatsizlikten mi, yoksa "namım yürüsün" diye mi yapılıyor, bilmiyorum, anlayamıyorum. Bir kişinin bir daha hiçbir zaman gitmeyeceği veya gitse bile hatırlanmayacağı bir yere ekstra bahşiş vermesi bence rasyonel değil!

Yine ülkemizde çok rastladığım ilginç bir durum var, servisten hiç memnun olmadıkları halde yüklü miktarda bahşiş verenler oluyor.

Kadınlar olmasa bahşiş olayı çok daha abartılı hale gelebilir!

Bu konunun psikolojik ve sosyolojik açıdan incelenmesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Bundan 25 yıl önce de konuyla ilgilenmiş olmalıyım ki, sevgili meslektaşım/kardeşim Tarık Jamali ile birlikte kaleme aldığımız ve Yaklaşım Dergisinin Eylül 2000 tarihli sayısında yayımlanan bir makalede konuyu detaylı bir şekilde irdelemişiz.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Bugün bu yazıyı kaleme alırken konuya neden ilgi gösterdiğimi anladım. İşletmelerin yüzde, servis ücreti, masa ücreti, kuver ücreti ve benzeri adlar altında tahsil ettikleri tutarları çalışanlara aktarıp aktarmadıklarını merak ediyorum sanırım.

Sizlere tavsiyem, bahşiş verirken bu tutarların çalışanlara aktarılıp aktarılmadığına göre bahşiş miktarını belirlemenizdir.

Konuyla yeniden ilgilenmemi sağlayan gelişme 30 Ocak 2026 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Fiyat Etiketi Yönetmeliğindeki değişiklik oldu.

Yayımlanan değişiklik Yönetmeliği ile 28/6/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Fiyat Etiketi Yönetmeliğinin 8 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirildi:

"(6) Tarife ve fiyat listesinde gösterilen fiyatların dışında herhangi bir isim altında başka bir ücret alınması hâlinde, bunun tarife ve fiyat listesinde gösterilmesi zorunludur. ***Ancak lokanta, kafe, restoran, pastane ve benzeri yiyecek ve içecek hizmeti sunulan işyerlerinde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 51 inci maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla; tüketiciden servis ücreti, masa ücreti, kuver ücreti ve benzeri herhangi bir isim altında ilave ödeme talep edilemez.***"

Yapılan düzenlemeye göre, 4857 sayılı İş Kanununun 51 inci maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla; tüketiciden servis ücreti, masa ücreti, kuver ücreti ve benzeri herhangi bir isim altında ilave ödeme talep edilemeyecek.

Bu düzenleme yayımlandığı gün olan 30 Ocak 2026 tarihinde yürürlüğe girdi.
Buna göre İş Kanunu'na göre "yüzde" usulü uygulanan mekanlar hariç tüketiciden servis ücreti, masa ücreti, kuver ücreti ve benzeri herhangi bir isim altında ilave ödeme talep edilemeyecek!

Peki bu yasak kapsamı dışında kalan yerler hangi işletmeler?

4857 sayılı İş Kanununa göre; **otel, lokanta, eğlence yerleri ve benzeri yerler ile içki verilen ve hemen orada yenilip içilmesi için çeşitli yiyecek satan yerlerden** "yüzde" usulünün uygulandığı müesseselerde işveren tarafından servis karşılığı veya başka isimlerle müşterilerin hesap pusulalarına "yüzde" eklenerek veya ayrı şekillerde alınan paralarla kendi isteği ile müşteri tarafından işverene bırakılan yahut da onun kontrolü altında bir araya toplanan paraları **işveren işyerinde çalışan tüm işçilere eksiksiz olarak ödemek zorunda** (Madde 51)**.**

İşveren bu paraların eksiksiz olarak işçilere dağıtıldığını belgelemekle yükümlü. Yine İş Kanunu'na göre, yüzde usulünün uygulandığı işyerlerinde işveren, her hesap pusulasının genel toplamını gösteren bir belgeyi işçilerin kendi aralarından seçecekleri bir temsilciye vermekle yükümlü. Bu belgelerin şekli ve uygulama usulleri iş sözleşmelerinde veya toplu iş sözleşmelerinde gösteriliyor (Madde 52).

İş Kanunu'nun 51 inci maddesine dayanılarak "***Yüzdelerden Toplanan Paraların İşçilere Dağıtılması Hakkında Yönetmelik*** 28/02/2004 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmış bulunuyor.

Bu Yönetmelik, yüzdelerden toplanan paraların, **işyerinde çalışan tüm işçilere**, yapılan işlerin niteliğine göre, hangi esaslar ve oranlar çerçevesinde dağıtılacağını düzenliyor.

Hangi işletmelerde yüzde usulünün uygulanıp uygulanmadığını belirlemek için bu Yönetmelikle düzenlenen şartların uygulanıp uygulanmadığına bakılması gerekir. Yönetmelikte dikkatimi çeken önemli hususlar şunlar:

- Bu Yönetmelik hükümlerine göre, yüzdelerden pay verilmesi sebebi ile servis dışında çalışan işçilerin, ücret, sosyal yardım ve diğer haklarından eksiltme yapılamayacağı ve asgari ücretin yüzde payı ile tamamlanamaz.

- Yüzdelerden toplanan paraların dağıtılacağı işleri, unvanları, puanları ve oranlarını gösteren çizelgeyi işyerinde işçilerin kolayca görebilecekleri bir yerde ilan edilmek zorunda.

İş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmelerine, bu Yönetmelikte öngörülen esaslara aykırı hükümler konulamıyor.

Okuyucularıma tavsiyem, bahşiş veya yüzde verirken işçilere bu paraların aktarılıp aktarılmadığını sorgulamaları…

Peki Maliye yüzdeler hakkında ne düşünüyor?

Maliyenin verdiği yakın tarihli bir özelgede,

* Personele müşteriler tarafından bazen bahşiş/tip kutusuna bırakılmak suretiyle veya doğrudan verilmek suretiyle bazen de kredi kartına ödeme yapılmak suretiyle verilen bahşişlerin ücret olarak kabul edilerek, çalışanların restorandan aldıkları ücretlerle birleştirilmesi ve Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 61, 94, 103 ve 104 üncü maddeleri uyarınca gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerektiği,

* Nakden, pos cihazı veya cep telefonu üzerinden yapılan bahşiş ödemelerinin ücret niteliğini değiştirmediği ve bir ay içerisinde alınan bahşiş gelirleri ve ücret niteliğindeki diğer ödemeler de dahil olmak üzere ücret gelirleri toplamına, asgari ücret istisnasının uygulanmasının mümkün olduğu,

* Teslim ve hizmet bedelinden ayrı olarak, pos cihazı ve/veya cep telefonu uygulaması üzerinden ödemesi yapılan bahşişlerin, herhangi bir teslim ya da hizmet bedeli olarak değerlendirilemeyeceğinden KDV'ye tabi tutulmayacağı, ancak alınan bahşiş tutarının yapılan teslim ya da ifa edilen hizmet bedeline eklenmesi halinde, KDV matrahına dahil edilmesi gerektiği,

* Pos cihazı ve/veya cep telefonu uygulaması üzerinden teslim ve hizmet bedelinden ayrı olarak tahsil edilen bahşişlerin, diğer gelir hesaplarında takip edilmesi ve

çalışanlara ödenen tutarların da ücret gideri olarak indirim konusu yapılmasının mümkün bulunduğu belirtiliyor.

Kişisel görüşüm

Kanaatimce işverenlerce faturaya dahil edilerek tahsil edilen yüzdelerin gelir yazılması, KDV'ye tabi tutulması ve ücret olarak çalışanlara aktarılması görüşü doğru bir yorum.

Ancak işverenlerin kontrolü dışında çalışanlara müşteriler tarafından verilen bahşişler ücret olarak değerlendirilemez. Çünkü vergi kanunlarımızda bahşişlerin (yüzde usulü uygulanmaksızın müşterinin iradesine göre doğrudan çalışanlara verilen paraların) vergileneceğine dair açık bir hüküm mevcut değil.

Bahşişin bir an için gelir vergisinin konusuna girmediğini düşünelim. Bu takdirde müşteri tarafından verilen paralar "bağış" niteliğinde değerlendirilebilir. Bu durumda Veraset ve İntikal Vergisinin konusuna girer. Ancak bahşiş tutarlarının düşük olması sebebiyle bu yaklaşımda istisna sınırının altında kalan her bir ivazsız intikal, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'nun 4/d maddesindeki istisna haddi (2026 yılı için 66.935 TL.) altında kaldığında istisnaya konu olacaktır.

Bahşişin "diğer ücret" veya "arızi ticari kazanç" olarak değerlendirilmesi olasılığı değerlendirebilir. Diğer kazanç düzenlemesi artık kaldırıldığı için bu kapsamda vergilendirme yapılamaz. Arızi kazançta da istisna sınırının altında kalması muhtemel olduğundan gelir vergilemesi yapılamayacağını düşünüyorum.

Bahşiş verenin bunu gider yazıp yazamayacağı

Fatura bedelleri içinde yer alan yüzdeler ilgili işletmeden alınmış hizmet bedeli olup faturanın içeriğinin tabi olacağı işleme tabi olur. Daha açık bir ifadeyle gider ya da maliyet olarak dikkate alınırlar.

Faturada yer almayan bahşişler ise esas harcamanın işle ilgili olması şartıyla, kanaatimce Vergi Usul Kanunu'nun 228 inci maddesi kapsamında belgelendirilmesi mümkün olmayan harcama olarak addedilerek gider yazılabilir.

Çünkü Vergi Usul Kanununun 228 inci maddesine göre örf ve teamüle göre bir vesikaya istinat ettirilmesi mutat olmayan müteferrik giderlerin, gerçek tutarları üzerinden kayıtlara geçirilmesi ve işin genişliğine ve mahiyetine uygun olması şartıyla tevsik edilmesi zorunlu değildir.

Söz konusu belgeler üzerine elle "bahşiş" açıklaması ile tutar ilave edilerek ilgili birime imzalı olarak verilecek fatura ve benzeri yasal belgelere istinaden bahşişler gerçek tutarları üzerinden kanaatimce gider yazılabilir.